

[Eva Møller]

præsten som tjenestemand og præsten som forkynder af Guds ord efter dansk evangelisk-luthersk tradition.

Vi er glade for og tilfredse med, at problemet med, at København har en særstilling ved ikke at have provsteretter, nu løses, således at vi får den samme tilstand overalt i landet.

Vi finder også, at det er et godt og rigtigt princip, at der skal ske forhandlinger mellem verdslige og gejstlige myndigheder, når der skal rejses læresager, dvs. mellem biskoppen, ministeren og Akademikernes Centralorganisation, som er de parter, der naturligt vil være berørte i denne sammenhæng.

Jeg tror også, at den balance, man har fundet nu, efter at lovforslaget har været til høring i retterne, mellem de gejstligt og de juridisk sagkyndige, er den rette, men det er klart, at den slags ting kan man naturligvis diskutere længe og også se på under udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne sige, at der er et par tekniske spørgsmål, som jeg meget gerne vil have afklaret under udvalgsarbejdet. Det drejer sig dels om § 7, hvor man fastlægger værnetinget; der står, at man forudsætter, at den pågældende har bopæl i pastoratet. Dertil spørger jeg stilfærdigt: Hvad nu, hvis forudsætningen ikke er opfyldt? Så må der vel også kunne findes en løsning på det.

Desuden har jeg bemærket, at man i bemærkningerne til § 4 siger, at der i straffelovsager er en 4-dages-frist, og man mener, at der i læresager skal være en noget længere frist, men det er ikke på noget tidspunkt præciseret, hvor lang frist ministeren forestiller sig. Også det synes jeg det kunne være rart at få belyst under udvalgsarbejdet.

Men dette er som sagt blot tekniske spørgsmål, som vi kan klare under udvalgsarbejdet. Jeg kan på Det Konservative Folkepartis vegne tilsi en saglig og positiv behandling i udvalget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Venstre kan støtte dette lovforslag. Gældende ret vedrørende gejstlig retspleje ligger på mange måder langt fra reglerne og principperne inden for den øvrige retspleje. Der mangler nogle retsgarantier, som må anses for selvfølgelige.

Med dette lovforslag kan man næsten sige at vi forlader den inkvisitoriske retspleje. Vi ind-

fører gejstlige dommere, der er helt uafhængige af sagen, fordi de ikke har medvirket under det administrative forløb. Det bør naturligvis være en selvfølge overalt, hvor der udøves domsmyndighed, at dommerne er helt uvildige.

Læresager skal nu efter lovforslaget følge retsplejelovens principper så langt, som det overhovedet er muligt.

Vi er i Venstre i særdeleshed tilfredse med, at kollegiet af særlige teologiske dommere har fået en sådan sammensætning, at der er et flertal af gejstlige dommere i byretterne, og tilfredse med reglerne om, at man ikke kan dømme imod de gejstlige dommers votum. Det er en naturlig følge af den særlige stilling, som præsteembedet og det biskoppelige tilsynsembede har.

Præster og biskopper er jo borgere og har som sådanne de samme rettigheder også til at ytre sig om politik som alle andre, for de kan aldrig efter vor folkekirkelige ordning i den sag eller andre sager udtrykke sig på folkekirkens vegne. Præster og biskopper er tjenestemænd og er, i det omfang deres embede ligger uden for præsteløftet, bundet af tjenestemandslovens forskrifter som alle andre tjenestemænd. Men præsterne er jo altså også forkyndere i folkekirken med den pligt til forkyndelse og forvaltning af sakramenterne, som ligger i præsteløftet. Biskopperne fører tilsyn med, at denne forkyndelsesbinding varetages i overensstemmelse med bekendelsesskrifterne, og fører tilsyn med, at forkyndelsesfrihedens grænser ikke overskrides.

Det er denne dobbelthed i embedet som tjenestemænd og som forkyndere, der har ført til den omstændighed, som vi alle kender: at præsten, før han bliver indsat, skal modtage biskoppens kollats, ligesom biskoppen på den anden side skal give sin kollats. Det ændres der intet ved med dette lovforslag. Kollats skal fortsat udstedes og må fortsat forudsættes at kunne tilbagekaldes, om en biskop finder det nødvendigt.

Der har igennem dette århundrede nogle gange været diskussion i Folketinget om, hvem der egentlig skal afgøre, om forkyndelsesfrihedens grænser er overskredet. Folketinget har under disse debatter fastslået, at dette er en del af biskoppernes suveræne tilsynsembede og altså henhører under biskopperne, som har